

Промова Андреаса Кіфера, Генерального Секретаря Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи

Засідання Ради розвитку громад та територій щодо створення Конгресу місцевих та регіональних влад України

м. Київ, 25 лютого 2021 року

Володимире Зеленський, Президенте України,
Дмитре Разумков, Голово Верховної Ради України,
Денисе Шмигаль, Прем'єр-міністре України,

Шановні міські голови та обрані представники місцевих та
регіональних влад,
Шановні партнери та колеги,
Шановний, пане професор Мільбрадт,
Пані та панове,

Мені приємно сьогодні бачити вас, та я волів би бути з вами особисто.
Я радий бачити в залі стільки друзів, колишніх та нинішніх членів
Конгресу, учасників багатьох семінарів та конференцій, які ми
організовували.

Для мене честь передати привітання від Конгресу місцевих та
регіональних влад Ради Європи. Президент Конгресу Андерс Кнапе
також є Президентом Шведської асоціації місцевих органів влади та
регіонів, яка разом із Шведським урядом є важливим партнером Ради
Європи в підтримці реалізації реформ в Україні.

Конгрес Ради Європи, до складу якого входять 648 обраних жінок та чоловіків з усіх 47 держав-членів, є представницьким органом та голосом органів місцевих та регіональних влад по всій Європі. У 1993 році очільники держав та урядів створили Конгрес і сформулювали п'ять основних завдань:

- Бути форумом для обміну думками та досвідом між обраними політиками;
- Консультувати Комітет міністрів з усіх питань, що впливають на місцеві та регіональні органи влади, в тому числі в питаннях, де вони несуть конкретну відповідальність за імплементацію законодавства та політики;
- Регулярно проводити моніторинг - тобто контролювати – виконання принципів Європейської хартії місцевого самоврядування національними органами влади та представляти звіти і рекомендації Комітету міністрів та зацікавленим державам-членам;
- Здійснювати спостереження за місцевими та регіональними виборами та готувати звіти та рекомендації; а також
- Працювати та реалізовувати проекти співробітництва в рамках Планів дій Ради Європи - ми дуже задоволені успішною співпрацею з Міністерством розвитку громад та територій України та відповідними комітетами Верховної Ради на національному рівні, зокрема з Комітетом Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, а також з нашими партнерами, національними асоціаціями органів місцевого самоврядування, і я хочу особливо подякувати Асоціації міст України за їх новаторську роль у модернізації місцевого самоврядування та управління в інтересах громадян.

Схоже, що Конгрес місцевих та регіональних влад України натхненний Конгресом Ради Європи, і я вітаю це! Існують паралелі - наприклад, двопалатна структура – також існують відмінності, наприклад, у складі, головуванні чи організації. Його успіх буде залежати від повноважень, складу, правил та процедур органу та від очікувань різних зацікавлених сторін.

Дозвольте мені провести паралель: засновники Конгресу - наші держави-члени - хотіли мати орган, який би представляв різні реалії, погляди та потреби. Відповідно, всі держави-члени повинні проводити консультації з національними асоціаціями місцевих та регіональних влад щодо складу делегації Конгресу, щоб її члени були реально представницькими від різних муніципалітетів, міст, регіонів, політичної приналежності, тощо і не представляли особисті чи індивідуальні інтереси. Тому саме національні асоціації визначають представників, які виступають від їх імені – у представницькій та підзвітний спосіб.

Я також хочу нагадати, що Рада Європи була створена у 1949 році з метою захисту свободи та волевиявлення, залучення людей до державних справ на всіх рівнях. Рада Європи стоїть на сторожі демократії, прав людини та верховенства права. Ці взаємозалежні цінності однаково стосуються національної, регіональної та місцевої влади!

Демократія означає участь та спільний розподіл повноважень, але не монополію на інформування та владу.

Права людини означають надання всіх свобод, за які європейцям постійно доводилося боротися, і які доводиться досягати заново з кожним днем: людська гідність, свобода слова та зібрань, свобода преси, і це лише декілька з них.

Верховенство права означає стримування та протипагу, а також повагу до відповідальності та ролі інститутів країни: уряду, парламенту, місцевих та регіональних органів влади, судової влади, вільних та незалежних ЗМІ. Це також означає, що консультативні органи можуть обговорювати та вносити пропозиції, але, врешті-решт, конституційні органи мають перевірити, прийняти рішення та взяти на себе відповідальність.

Сутність Ради Європи полягає у багатосторонній співпраці держав-членів та у багаторівневому управлінні всередині держав-членів. 4 листопада 2020 року Міністри закордонних справ Ради Європи підтвердили це зобов'язання: ідеалів європейської моделі суспільства можна досягти лише разом: разом державами-членами, об'єднаними в Раду Європи, та її органами у Страсбурзі та спільно в рамках держав-членів шляхом залучення всіх зацікавлених сторін, включаючи представницькі органи, які мають право виступати від імені цих зацікавлених сторін.

Рада Європи застосовує наступний всеохоплюючий підхід: Конгрес відіграє ключову роль в інституційній архітектурі та повноваженні організовувати свою діяльність. Він працює в умовах відкритості та довіри, об'єднуючих спільних принципів та цінностей. Багаторівневий підхід до управління також відображений у Європейській хартії місцевого самоврядування та міститься в Рекомендації Комітету міністрів щодо участі громадян у суспільному житті. Доповідь Парламентської асамблеї Ради Європи на тему: "Роль національних парламентів у успішних процесах децентралізації" також підкреслює цю всеохлопність.

Для досягнення мети зміцнення місцевої демократії та місцевого самоврядування Європейська хартія місцевого самоврядування є ефективним інструментом. Протягом 33 років ця Хартія спрямовувала

процес розвитку місцевої демократії та відкрила нову еру в децентралізації влади і у наданні прав громадянам та їх обраним представникам у Європі. Отже, сьогодні я вважаю особливо символічним підтвердити актуальність Хартії як унікального міжнародно-правового документа, що закріплює принципи місцевого самоврядування та консультацій та захищає місцеву демократію та представницькі асоціації муніципалітетів, міст, районів та областей / регіонів на благо місцевих громад, їх мешканців та обраних і підзвітних жінок та чоловіків, які обіймають посади в місцевих органах влади.

Ми пишаємося тим, що всі 47 держав - членів Ради Європи ратифікували Хартію. Це зобов'язує уряди та парламенти, та це є роль та обов'язок парламентів - продовжувати виконувати свою життєво важливу роль в реалізації принципів Хартії разом із національними урядами та місцевими та регіональними органами влади.

Місцеве самоврядування означає, що представницькі органи сіл, об'єднаних громад та міст, а також районів та областей здійснюють «регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення».

Стаття 3 – Концепція місцевого самоврядування

Місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення.

Для успіху процеси децентралізації повинні прагнути до чіткого розподілу повноважень, для обраних політиків, які мають повноваження та здатні вирішувати та реагувати на виклики, що постають перед нашими містами та регіонами. Я думаю, що мені не

потрібно розвивати зовсім різні концепції деконцентрації державних повноважень у кожному селі, на противагу місцевому самоврядуванню, яке покладає відповідальність на людей на місцях; обов'язки, які повинні доповнюватися фінансовими ресурсами, а також дієздатними політиками та адміністраціями, що знаходяться під їх відповідальністю. Разом з фінансовою автономією та передачею повноважень до найближчого до громадян рівня, ключовим принципом Хартії є належне, інклюзивне, представницьке та своєчасне консультування.

У 2014 році Конгрес прийняв «Стратегію реалізації права місцевих органів влади на те, щоб із ними консультувалися інші рівні управління», яка закликає національні та місцеві органи влади та їх асоціації працювати спільно для встановлення систематичних та регулярних консультацій у своїх країнах.

Згідно з цією Стратегією, Конгрес зараз підготував "Керівні настанови щодо проведення консультацій вищих рівнів влади з органами місцевого самоврядування". Змістовні консультації відповідають інтересам не лише місцевих / регіональних органів влади та людей, яких вони представляють, але й самих центральних органів влади, оскільки це обумовлює кращі політики. Уряди та парламенти можуть перетворити місцеві та регіональні органи влади на партнерів та союзників у розробці кращих законів та політики, лише почувши їх голос та пропозиції і навчившись їхнього ноу-хау та практичного досвіду.

Консультація завжди є двостороннім процесом: вона складається з інформування про цілі та засоби їх досягнення і ким; і полягає у вислуховуванні тих, на кого впливає відповідне законодавство чи політика. Консультації покращують якість та ефективність законодавства чи політики.

Місцеве самоврядування означає, що представницькі органи сіл, об'єднаних громад та міст, а також районів та областей здійснюють «регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення».

Стаття 3 – Концепція місцевого самоврядування

Місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення.

Одним з головних завдань нового Конгресу буде підготовка муніципального кодексу. Він відкриє новий розділ місцевого самоврядування. Ми, друзі України в Конгресі у Страсбурзі, готові поділитися досвідом та взяти участь у вашій дискусії. Не існує підходу "єдиного формату, що підходить всім", і українці повинні вибрати свою модель і наповнити її життям. Але всіх нас об'єднує в цьому процесі Європейська хартія місцевого самоврядування.

Ця Хартія також повинна слугувати компасом для майбутніх змін до конституції України.

І в цьому процесі ви також можете покладатися на нас.

Успіхів!